

ΒΙΣΤΥΧΝΟΣ

Είκοσι τον Ερρίκο ανάμεσα από τα πάντοτε το λευκό Έσταυρωμένον.

Εξοστίνου.

... με τα "Ακράντα" τον πλησιάζομεν. Ιπκίτοι από την μεν κεν επέλθει εις το έρως. Δεν είναι ό ίσθλβε προηγούμε η εγήρασε κατά ε- ς το διάστημα τών ν. Μόλις καταφθ- η πάδια του. Ο συν- παροέλο τόν υπο- κεύς θα τήρησι το πρόσωπόν του ό- τι είδε εκεί μέσα γματ. Ο Άλκαζαρ ό δόν ρινώνησε τών Ά- ρίων πολλούς έτοι- μούς πραιμιτίας, όνας και εδάπιος ύ εγεννήθησαν εις ό Άλκαζαρ. Όταν ά τά γυναικόπαιδα άκόμη τίποτε.... Δεν

... ρρικός προεπάθη- κάποιο δάκρυ που θλιμμένα του μα- ήσουν μαζί των: Προκειται να κά- ρυοκεφιν για "α- έλιπδες αιδεσιμό

... περιρλοθη να προ- ρανόν. "Επειτά από : α ατή ή αιματοκυ- ό Χριστός μός πα- ρατε....." Ο δμως έκείνιν ό κροβόλου δέκοψε

Ο "Αθηναίος δημοσιογράφος της εποχής έδωσε με το δημοσιεύ- μά του μια έντύπωση, από την πρώ- τη έκείνη εμφάνιση της Μπεττινας Φραβασίλη ως καλλιτέχνιδος. Δεν μπόρεσε όμως ούτε αυτός, ούτε κανείς άλλος, να περιγράψει τη η- θυελλώδη έπιτο- γία, που είχε ή δεκαέτις καλλι- τέχνις, την απο- θέωσι, που της έ- γινεν όταν ή έκ- τέλειος έτελειώ- σε και ή Μπεττινα έχαίρετο με ή μια θαθεία υπό- κλιση τό άκρως - τήριό της για να ά έγκαταλείψη την σκηνή.

Λίγο έπειτα και ένώ το πρόγραμ- μα της συναυλιás συνεχίζαταν με ή τούς άλλους έκ- τελεστές, ή Μπετ- τινουόλα, που με- σα από τη σκηνή είχε γίνει κυριο- λεκτικώς άναρ- παστη από τούς καθηγητάς τ ο ύ "Ωδείου, έδοκίμα- ζε μια νέα άκομη λοχρότερη συγ- κίνηση. Ο ύπαρ- σιαστής του Βα- σιλέως ήρθε να ήν πάρη και να ήν οδηγίηση στο βασιλικό θέα- τρώ. Έτρεμε ό- λόκληρη, ό τ α ν άντίκρυσε τ ο ν Βασιλέα, άλλ ά άμέσως άνέκρη- σε την μυχραμιά της, όταν ό Βα- σιλεύς την έτρα- ήψε κοντά τ ο υ και χαϊδεύοντας τά μαλλιά τ η ς την φίλησε και ήν συνεχάρη για την έπιτυχία της. Η Βασίλισσα Όλγα την έπ- ηρε και ατή από τά χέρια τού Βα- σιλέως Γεωργίου και την ήλκυσε πανδημιμένως ένώ ό κόρη της αιδούσης, που στελετήθηκε τήν σκηνή, δέκοψε τήν συναυλία και έχειροκροτούσε με ένθουσιασμό.

Δάκρυα χαράς έδούρκωναν τά μάτια της Μπεττινας, όταν έγκατέ- λειψε τήν βασιλική θεωρείο. Πώς να άνέξει ένα παιδάκι δέκα χρό- νών σε τόσες έκδηλώσεις; Έρωτός, έξω από τό βασιλικό θεωρείο, την περίμενε ό καλός της φίλος, ό Βίστυχνος. Με πόση χαρά κάτ- ένακούσισε έπειτα στην αγα- λία του, ένώ εκείνος έκλαιγε κυ- ριολεκτικώς από την χαρά του.

— Βλέπεις; Της έλεγε. "Έγινες από τώρα μεγάλη καλλιτέχνις. Όλοι ό νομος σε θαυμάζει. Τ' όνομά σου έμεγάλωσε πιο γρήγο- ρα από σένα!... Όλοι σ' αγα- πούν..."

— Και πιο πολύ έσο καλέ μου φί- λε, άποκρίθηκε ή Μπεττινα, που έβλεπε τά δάκρυά του κι έμάν- τεινε έτσι, ότι και εκείνος είχε την ίδια χαρά μαζί της.

Η 10η 'Απριλίου 1887, έγινε Ένας μεγάλος σταθμός στην ζωή της Μπεττινας. Της έβωσε ή ημέρα έκείνη, ημέρα ένός πραγματικώς καλλιτεχνικού θριαμβού, όοντενό- τερη την πεποίθησι για τό καλλι- τεχνικό της μέλλον. Κι άφωσιώθη- κε άκόμη πιο πολύ στο μάθημα του πιάνου, έβωσε σ' αυτό όσον μο- ρόισε περισσότερες ώρες, έμε- λετούσε άδιάκοπα, έμάθαινε, έ- τελειοποιείτο. Δεν ύπήρχαν πιά ώρες άναπαύσεως. Μόνον την Κυ- ριακή, ό ποιητής είχε την συντρο- φία της Μπεττινας στον περίπατο και ήταν έτσι ή Κυριακή, ήμερα πραγματικής ετυχίας γι' ατόν. Με πόση άγάπη και πόση λαχτάρα και στοργή περνούσαν οι ώρες κοντά της. Και πόσο γλήγορα έ- φευγαν κοντά της οι ώρες. Μόνοι οι ώρες; Οι ημέρες, οι έβδομάδες, οι μήνες, τά χρόνια!...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5ον ΚΑΡΔΙΕΣ ΠΟΥ ΧΤΥΠΟΥΝ

Πέρασαν πραγματικά τρία χρό- νια έτσι. Τρία χρόνια που μεγαλώ- ναν κι ώμόρφαιναν την Μπεττινα, και που δυνάμωναν τόν έρωτα του

ποιητού. "Όλα του τά τραγούδια ήσαν γι' ατήν. Θλιβέρα, όταν σκε- πτόταν πώς θα την έβανε, πώς ή ά- γάπη της θα στερούσε κάποτε σέ κάποιον άλλον. Χαρούμενα, όταν αυτές οι σκέψεις περνούσαν με τό γέλιο, την χαρά, την άδολη αγά- πη και την δροσιά της συντροφιάς

Η φωτογραφία της Μπεττινας, που σφάδευσε την άσημάνειαν της περιγραφην της πρώτης καλλιτεχνικής της εμφάνισης.

... της Μπεττινας. Γεμάτα παράπονο, όταν ακέπτεται πώς έχει την άσχημη της Μπεττινας, άλλ ό- τως είνε δίχως την άγάπη που θέλει αυτός, την άγάπη της γυναίκας. "Έτσι, γράφει ό ποιητής αυτό του τό παράπονο:

"Μπρός στους θράκωνε ένα ρυάκι τό σκοπό του μουρμουρίζει και τραβάει τή δουλειά του Δίκως όνο τ' άγερακι κυνηγώντας λουριζέι τά φευγάτα άνειρά του.

Της τριονταεπλλάδς ή κόρη με τό φως κροφωλιέται που τίς καν' ένοχολάδι Στο κλίμα τό επανυφθρι κρινός άγριος μεδιέται από την άπελασία.

Τό μελίσσι με τραγοδι σ' άνδους την καρδιά φυλλάζει και τού παίρν' ήτι κατέχει Τ' άστεγο τό πεταλούδι κάθε λίγο άγάνθ αλλάζει και ποτέ κούμα άέν έκει.

Βλέπε πως με κάθε τρόπον τό μελίσσι, τό λουλουδια τά στοιχεία αυτά του κόσμου μ' άνθιμύσκουν τών άνθρώπων τίς καρές και τό τραγούδι με την λύπη που είν' έντός μου!

Ο καθένας προσθεύει όπως εφ' οικονομεία, Κι' έκαμ' έρωτα για νόση. Η καρδιά μου όλο γυρίζει κι' αγαπή κι' άνταγαπείατι κι' είνε πάντοτε μονάκμα.

"Ήταν πραγματικά αυτό, τό πα- ράπονο του ποιητού. Είχε την ά- γάπη ένός, παιδιού. Πώς θα έκέρδι- ξε την άλλη έκείνη άγάπη που ζη- τούσε;

ΑΥΡΙΟΝ : Η συνέζησι.

Και έρχανε ή φαντασία του ποιητού, να εύρη τι ήταν εκείνο που θα έπρεπε να κερδίσει την καρδιά της, για να εξασφαλίσει την αγάπη της. Δεν το εύρισκε βέβαια. Ένα μόνον διεπίστωνεν: "Ότι ως τότε δεν είχε κάνει τίποτε για να βοηθήσει την μικρούλα φίλη του, ότι είχαν περάσει τρία ολόκληρα χρόνια από κάποια μέρα που της υποσχέθηκε ότι θα την βοηθούσε για να γίνει μεγάλη καλλιτέχνης. Πώς να την βοηθούσε; Τα οικονομικά του μέσα ήταν τόσο λίγα, όσο δεν έφθαναν ούτε για τη δική του ζωή. Μόνον την καρδιά του τις χάριζε ολόκληρη. Την καρδιά του! Μα τι αξία είχε για ένα άθω παιδάκι τεκατριών χρόνων!

Ένα πρωί, ή Μπεττίνα δεν άπεχαριέται, έλίγα μόνον ώμορφα λόγια τόν ποιητή της. Πιο χαρούμενη και πιο γελαστή από άλλοτε, τον κράτησε κοντά της.

— Είδα ένα ωραίο όνειρο, του είπε. Θέλεις να σου το πω?

— Όλα θέλω να μου τα λές...

— Άλλως τε σ' ενδιαφέρει. Είσα και σύ μέσο. Είδα πως περνούσαμε μαζί περίπλοτο, σ' ένα άσχετο έξοχικό δρόμο που περνούσε από ολάνθιστο κάμφο. Χαρούμενη ήταν όλη ή φύσις γύρω. Περιτριμμάσαμε άρες πολλές, ώς που φθάσαμε με στους πρόποδες ενός ψηφών βουνού. Ήταν κατάφυτο από δένδρα και άνθη και ένας λαμπρός ήλιος τό έλουζε με τις θερμές του ακτίνες. Θέλησα ν' ανέβω, αλλά δεν υπήρχε τρόπος. Τότε ήρθέ-μεις γύρω σου, εύρησκάς με ενάλλη, πολύ μεγάλη σκάλα, την έριξε τάχα στην πλαγιά του βουνού και ανέβηκα στην κορυφή, ενώ εαφικά ανέλαβες κάποιος έρεθήκη έκει τριγύρω και με έχειροκροτούσε για τό θάρρος μου.

— Όραίο όνειρο, είπε ο Βιζυηνός. Έπειτα;

— Έπειτα δεν είναι και τόσο ωραίο. Όπως έτρεχα και έγέμιζα με άνθη την άγκαλιά μου, ένα φοβερό άγριμο παρουσιάστηκε εαφικά μέσα από μία σπηλιά και ώρμησε να με κατασπαράξει. Έτρεξα στό μέρος που ήταν ή σκάλα, όμως ή σκάλα είχε πέσει και σύ είχες φύγει. Τρελλή από τόν φόβο μου επήδησα...

— Και; Έπρόσθε σχεδόν με άγωνία ο ποιητής.

— Και έξόπνησα, καλέ μου φίλε, με την ψυχή στό στόμα από την τρομάρα που πήρα! Πώς σου φαίνεται τό όνειρο; Δεν είν' όρατο;

— Άφού δεν μπόρεσε να σου κάμη τίποτε τό άγριμο, βέβαια είναι όρατο, άποκρίθηκε ο ποιητής. Θ' ανέβης ψηλά, πολύ ψηλά...

Και προσέθεσε σιγανά, μιλώντας μόνον στον έαυτόν του.

— Μόνον έγώ δεν θα υπάρχω για να καμάρωνω τό ανέβασμά σου...

— Έτσι λέω κι' έγώ, είπε ή Μπεττίνα που είχε άνοιξει μόνον την πρώτη φρεσί του ποιητού. Κάτι θα γίνω και σύ ρά με βοηθήσης. Δεν είν' έτσι;

— Μιά μεγάλη μουσικός, δεν τό είπαμε;

— Η μία μεγάλη θεατρίνα!

Προσέθεσε γελώντας ή Μπεττίνα.

— Θεατρίνα; είπε κατάπληκτος τώρα ο Βιζυηνός. Πώς σου ήρθε αύτη ή σκέψις;

— Κι' αυτό μου τό είπαν, άπηνήσπον ή Μπεττίνα ενώ εξακολουθούσε να γελάει. Ήμιον όγτώ χρονών. Τα τελευταία γεννέθλια που έγιώρτασα. Δεν ξαναγιώρτασα από τότε. Να σου πω πώς;

— Η καρδιά μου είναι να σ' έχω

κοντά μου. Το σχολείο σου όμως; — Είνε ακόμη επτάμισι. Έχω καιρο. Ξέρεις πότε έχω τά γεννέθλια μου; — Στις εικοσιτέσσερες Ιουλίου. — Λοιπόν άκριθώς στις 24 Ιουλίου πρό πέντε χρόνων, ο πατέρας είχε καλέσει όλους τούς φίλους

Ο Άλέξανδρος Καντακουζηνός, πρόεδρος του Διαικητικού συμβουλίου του Ώδείου Αθηνών, εισήγαγε τούς έπεικου μετά πρότασιν του τότε διορισθέντος Διευθυντού του Γεωργίου Όργου πεισθέντες εις παραλλήλιν του ποιητού Βιζυηνού, ή Μπεττίνα Φραεβίλη έγινε δεκτή ως μαθητριά δωρεάν εις τόν Ώδειον το 1890, δια ν' άπεθή μετ' άλλων μαθητριά του.

— Καθώμαστε τότε στην όν Ρώμα...

— Όλα τά θυμάσαι, είπε με θυμασικό ο ποιητής.

— Άφού ήμιον όγτώ χρονών; Λοιπόν ήρθαν εκείνο τό έραβό; ή τότε ήμουν έξι ετών; — Ξέρω έρη, ο κόκκος Μπεττίνας, που μάλιστα μου έφερε και μία μεγάλη κούκλα ίσαμε τό μπόι μου, ο Παράσχος, ο Βλάχος, ο Στρατήγιος, ο Σουρής, ο Άννινος, ο Πολέμιος, ο Ζελακώστας, ο Κόκκος, ήσαν και δύο προσεχτεί φίλοι του πατέρα μου και άλλοι που δεν τούς θυμάμαι. Ά, ήταν και ο Σιγάλας Φαντάσος, έπήγα να ξεχάσω αυτόν, που είπε πως θα γίνω μεγάλη θεατρίνα!

— Λοιπόν; Ράτιστα; ο Βιζυηνός που άκούγε με εξαίρετικό ένδιαφέρον την αφήγησι εκείνη τών εύτυχισμένων ημερών της Μπεττινούλας του.

— Λοιπόν, όπως πάντοτε, εφάγαμε όλοι μαζί και στις έννεά έμένα μ' έβόσταν να κοιμηθώ. Έπειτα αύτοι έρχισαν να γλεντούν και έπειτα να άπαγγέλλουν ποιήματά τους, όπως έσυνήθιζαν. Έκείνη την ώρα ένθουσιάστηκε ο Κόκκος και χωρίς να τόν άντιληφθούσ ήρθε στό δωμάτιό μου, μ' έξόπνησε, μ' έφερε στη σάλα και μ' έβαλε όρθη σέ μία καρέκλα.

— Τώρα θα μάς άπαγγείλης κι' εσύ την «λιτανεία», μου είπε. Είνε τό δωρο που θα μάς κάμη για την γιορτή σου... Την «λιτανεία» την ήξερα και την άπαγγείλα σφάινεται καλά, γιατί όλοι έπειτα μ' έπαιρναν στα χέρια τους και με φιλούσαν. Πιο πολύ από όλους ένθουσιάστηκε ο Βλάχος. Αυτός άφού με φίλησε, εσήκωσε έπειτα τό ποτήρι του κι' εφώνασε στη γιαγιά μου, με κρατούσε στα χέρια της:

— Η έγγονούλα σου, νόνα — νόνα την έλεγαν όλοι την γιαγιά μου — προορίζεται να παίξει σπουδαίο ρόλο στην κοινωνία. Προτίπο στην ύγεια της και σου εύχομαι να ζήσης πολλά χρόνια για να ίδης με τά μάτια σου τούς θριάμβους και την δόξα της Μπεττινας μας!

Όλοι υπεδέχθηκαν με φωνές και γέλια εκείνα τά λόγια. Ο Σιγάλας όμως, αφού ήπε κι' αυτός τό κρασί του, ήρθε κοντά μου κι' ένώ μ' έχάιδευε, έλεγε στην νόνα:

— Πρέπει να άρχιση μαθήματα άπαγγελίας. Η Μπεττίνα μας μπορεί να γίνη μία Παρασκευοπούλου, μία Σάρρα Μπερνάρ...

ΑΥΡΙΟΝ: Η συνέχεια.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΝΑΝ

20/9/03
ΒΙΣΥΗΜΟΣ.Γ.
150Ν

—Και σέ βεβαίω πώς θά μου κακοφανόταν αν έκνεες άλλοιώς, δένέομεν ό ποιητής. Δέν έξερεις πόση χαρά μουδωσες. Είσαι τόσο νέος — ό Νάζος ήταν πράγματι τότε μόλις 28 χρονών — κι όμως μέ κανείς νά θυμύμαι όλα μου τά παλιά ώραια χρόνια. Πόση άπογοήτευσις, φίλε μου, έδω πέρα. Πόση άπογοήτευσις! Είθε νά μή την γνωρίσης...
—Φαίνεται νά μήν είσαι καθόλου

Νάζος. "Όλα γιά τούς άλλους, γιά σένα τίποτα! Ωστόσο δέν μπορώ νά πώ πώς δέν μέ συγκινεί ή μικρούλα σου. Την έναλαμύθωνα! Μόνον τώρα έσφιξε μέ αυγνώμοσύνη πραγματική και μέ ένθουσιασμό τό χέρι του φίλου του ό Βιζυηνός.
—Υπό ένα όρον, όμως, προσέθεσεν ό Νάζος. Πάρθης πρώτα έσύ, στή θέση που σου πρότεινα.
—Χίλιες φορές ναι, άπήνησεν ό ποιητής, που άστραπιαίως πέρασεν από τόν νου του ή σκέψις ότι έ-

Η Μπεττινα Φρασεβίλη

ευχαριστημένος, ποιητή μου και φίλε μου.
—Γιατί νά είμαι; Ήρθα νά κωθηγητής του Πανεπιστημίου, με όλα τά έφόδια, όπως έσύ τώρα. Ήδεις που είμαι Χατράβης, και με ρουσαφέτι κλητήρας σκεύα υπεβιβλιόθηκη.
Πραγματικά, τότε μόνον έπιλλογίσθηκε ό ένθουσιώδης έκείνος νέος, σε πόσο δυσανάλογη προς την αξία του θεσι εύρισκε τον κάματο του φίλου. Κι έμελεγχόλησε και ό ίδιος κι έδυσθόλησε σε σκέψεις.
—Έχεις δικίον, έπτε ύστερ από λίγο. Άλλ' ές δοίμε. Μήπως μπορώ νά σε ήρθώ;
—Σέ τί; —Έχεις φίλους πολιτικούς; Έξωσ κομματάρχης; Διαθέτεις οφθαλμ; Τότε κάτι μπορείς νά μου κάμης. Άλλοίως, έδώ που ήρθα, τί μου, δέν γίνεται τίποτα.
—Σέ σέ πάρο μαζί μου στό Ωδείο, έπτε ό Νάζος. Δέν θα τό άφήσω βέβαια όπως είναι σήμερα. Θα τού άνοιξω νέες σχολές, θα άναπτύξω τή δράσι του σ' όλη την καλλιτεχνική έκταση. Θα μου είσαι πολυτίμος.
—Σέ τί;... Ρώτησε ό Βιζυηνός, μέ τρόπο που έδειχνε πώς άλλοι έτρεχε την στιγμή εκείνη ή σκέψι του.
—Μπορείς νά άναλάβης την διδασκαλία της ρυθμικής και της δραματολογίας...
"Ό ποιητής δέν άπήνησε. Και ό Νάζος, που έπεριμενε μία χαρομένη άποδοχή της προτάσεως του εκείνης, εξέπλάγη και δικαίως.
—Δέν δεχέσαι; έρώτησε.
—Μ' εύγνωμοσύνη, άπήνησε ό Βιζυηνός, σάν μόλις νά ζυπνούσε από κάποιο όνειρο. "Όμως...
—Ελέπεις καμιά δυσκολία;
—"Όχι, θά προτιμούσα όμως νά μου κάμης μία άλλη χάρι, αντί γι' αυτήν που μου πρότεινες.
Και ό ποιητής άφηγήθηκε στον Νάζο, πώς όηρησε στην Άθήνα μία μικρούλα προστατευομένη του, ή Μπεττινα, πώς εκείνη ή μικρούλα ήταν μία μεγαλοφυία, πώς δίχως μία συστηματική διδασκαλία ήταν έν τούτοις από τώρα μία μουσική αξία, πώς ή μουσική αυτή αξία είχε έπιλαλή και είχαν άναγνωμοσύνη τρία χρόνια πριν μέ την συνουσία που έλασε μέρος και πώς, σν τό Ωδείο άναλάμψανε δωρεάν τις σπουδές της, θα έχάρικε στην Έλλάδα μία έξαιρετική, μία μεγάλη πασιόστρια.
—Αυτό θέλω νά κάμης, κατέληξεν ό Βιζυηνός. Έμένα άφησε με. Μπορώ νά ζήσω και ταξινόμος της Βιβλιοθήκης!
— Πάντα ίδιος, έπτε γελώντας ό

πρό του θανάτου της.
...ται θα ήσαν κοντά στην άγαπημένη του.
...Ευμψώνησαν ότι άμέσως μέ την εκκατάστασι του στην Διεθνοκωνομική την θέση του Βιζυηνού κι έχωρηθήσαν άφού ώρισαν συνάντησι γιά το έραβυ.
Μόνον όταν ό ποιητής έμεινε πάρα πολύ και ή χαρά έφερε την σκέψις, πιο κοντά στην μικρούλα άγαπημένη του που επί τέλους θα την έσηθούσε όπως της είχε υποσχεθι, γιά τήν εκπλήρωσι του καλλιτεχνικού της όνειρου, τότε μόνον θυμήθηκε τό όνειρο της Μπεττινας. Νά που τό όνειρο άγινε νά άγαινη άληθινό. Νά που αυτός άπλωνε πραγματικά την σκάλα γιά νά άνεβη ή άγαπημένη του και νά φθάση ψηλά, πολύ ψηλά, στό όλάνθηστο βουνό της καλλιτεχνικής δόξης! Έπειτα, ή σκάλα θα πέση και αυτός θα εξαφανισθι! "Ετσι έλεγε τό όνειρο. Και μία άπείρανη λύπη, έσκέπασε τή χαρά του, την τόσο λίγη σ' όλόκληρο τόν βίο του. "Ετσι ένε. Θα την βοηθούσε, θα την δημιουργούσε θά την έδινε στον θαυμασμό του κόσμου και θά την έχανε...
"Ενα θλιβερό χαμόγελο ζωγραφίστηκε στα χείλη του. "Εκαμέ μερικές δόλτες μέσά τό δωμάτιο κι έπειτα εκάθισε στό γραφείο του άπαγγέλλοντας στον εαυτό του την άπόφασί του:
— "Ας γίνη κι' έτσι!
ΛΥΡΙΟΝ : Η συνέχεις.

ΑΚΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Γενικόν Συμβούλιον της ΕΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, συνεδών επί τω θλιβερώ του θανάτου του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΖΑ Παλαιού της Τραπεζής όρος ηνθέντος της οσντος "Υψητού Αρχι κης Πολιτείας και Π μακρστας ΟΜΟΦΩΝΟΣ Να εκφρασθώσι Τραπεζής εις τήν πασάντες. Να σπθ ή βουση των συ Κατασταλιανον. Να καταστ ρου. Ν' άκολ μελη της λια. Να σ κηβεισ με Ν' δει "Υ

Πρὶν περάσει μιὰ ἐβδομάδα ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ πρῶτ, ὁ Βιζυηνὸς διορίζεται καθηγητὴς τῆς δραματολογίας καὶ ρυθμικῆς τοῦ Ὠδείου, τοῦ ὁποῖου τὴν διεύθυνσιν εἶχεν ἀναλάβει ὁ Γεώργιος Νάζος. Καὶ λίγο ἀργότερα ὕστερα ἀπὸ μιὰ θερμὴν εἰσήγησι τοῦ Νάζου, ὁ προεδρὸς καὶ καθηγητὴς τοῦ Ὠδείου Ἀλέξ. Καντακουζηνὸς εἰσηγεῖτο εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν δωρεὰν ἐγγραφήν τῆς Μπεττίνας Φρασσαίλη. Ἡ εἰσήγησις ἔγινε δεκτὴ. Ἡ μικρὴ Μπεττίνα ἐκέρδισε τὸ πρῶτο ἔθιμα πρὸς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ὀνείρων της. Τὸ ἐπερίμενε καὶ ἦταν βέβαιη δι' αὐτὸ, ἀπὸ τὴν στιγμήν ποῦ ὁ ποιητὴς ἐπῆρε τὸν διορι-

ζε τὴν ἀγάπη της. Ὁ τρόμος μήπως γίνῃ ἀντιληπτός, ἐβοήθησε γιὰ ν' ἀνακτήσῃ ὡστόσο ἀμέσως τὴν ψυχραιμίαν του. Τὴν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του, τὴν φίλησε πολὺ καὶ τῆς ἀπήντησε :

— Κι' ἐγώ, Μπέλλα μου, σ' ἀγαπῶ πολὺ, πάρα πολὺ...

Καὶ προσέθεσε μὲ δυσκολίαν, σὰν νὰ ἦταν φράσις μελλοθανάτου ποῦ μόλις κατῶρθωνε νὰ ἀρθρωθῇ :

— Σὰν παιδί μου !...

Ἡ μητέρα τῆς Μπεττίνας, τὸν παρεκάλεσε νὰ φάνε ἐκεῖνο τὸ μεσημέρι μαζί. Ὁ ποιητὴς δὲν ἐδέχθηκε. Μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἔχει φάει καὶ ὅτι εἶνε κουρασμένος, ἐκλείσθηκε στὸ δωμάτιόν του.

Τὰ ξεφωνητὰ καὶ τὰ γέλια τῆς Μπεττίνας καὶ μαζί ὅλης τῆς εὐ-

σμο του στο Ὠδεῖον. Ἐν τούτοις, ὅταν τὸ μεσημέρι τῆς ἡμέρας ποῦ τὸ Συμβούλιον ἐδέχθηκε τὴν εἰσήγησι τοῦ Νάζου, ὁ Βιζυηνὸς ἔφερε τὴν μεγάλη εἰδήσι στὴ μικρὴν του φίλην, ὅλο τὸ σπίτι ἀναστατώθηκε ἀπὸ τὴν χαρὰ καὶ ἀπὸ τὴν φωνὴν τῆς Μπεττίνας. Ἦταν πρὸ πολὺ παιδί ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ. Ἡδοῦσε, ἐχόρευε, ξεφώνιζε, ἀλλὰ καὶ μέσα στὸν ἐνθουσιασμό της δὲν λησμονοῦσε οὔτε δευτερόλεπτο τὸν εὐεργέτην της. Πόσες φορὲς ἐχύθηκε στὴν ἀγκαλιά τοῦ Βιζυηνοῦ καὶ τὸν φίλησε καὶ τὸν ἐθελοδαίωνα γιὰ τὴν αἰώνια εὐγνωμοσύνην της.

— Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὸ μεγάλο καλὸ ποῦ σοῦ ὀφείλω, τοῦ εἶπε μιὰ στιγμὴ. Ἐκανες γιὰ μένα, ὅ,τι θὰ ἔκανε καὶ ὁ πατέρας μου.

Καὶ προσέθεσε ὕστερ' ἀπὸ μικρὴν σκέψιν, βέβαιη ὅτι θὰ εὐχαριστοῦσε τὸν καλὸν της φίλον.

— Καὶ γιὰτί ὄχι; Μήπως δὲν σ' ἀγαπῶ σὰν πατέρα μου;

Ὁ Βιζυηνὸς ἐπάγωσε. Ἡ ὄψιν του ἐχλώμιασε. Τὸ γέλιόν της χάραξ ποῦ ἦταν λίγο πρὶν ἀνθισμένο στὰ χεῖλιν της ἐσβύστηκε. Σὰν πατέρα της ! Νὰ λοιπὸν ποῦ οἱ φόβοι του δὲν ἔβγαῖναν ψεύτικοι. Νὰ ποῦ ἡ Μπεττίνα του, ἡ «μικρὴ Παναγία» του ξεχώριζε καὶ καθῶρι-

τυχημένης ἐκεῖνο τὸ μεσημέρι οἰκογενεῖας, ἔφθαν ἕως αὐτὸν, τραγικὴ ἀντίθεσι στὴν ἀπέραντη θλίψιν του. Πραγματικὰ, ἐκήδευε τὴν εὐτυχίαν του ἐκείνη τὴν ὥραν ὁ Βιζυηνός. Τὴν ἐκήδευε καὶ ὁμοῦ δὲν ἤθελε νὰ πιστέψῃ. Εἶνε τόσο δύσκολο νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν ἐλπίδες του ὁ ἄνθρωπος !...

Δὲν εἶχε κλείσει τὴν πόρταν ἀκόμη. Ἡ Μπεττίνα ἐνεφανίσθη ἐκείνη τὴν στιγμὴν.

— Σὲ πόσα χρόνια θὰ πάρω διπλωμα στὸ Ὠδεῖο;

— Σὲ ἔξη.

— Τόσα πολλὰ;

— Γιατί πολλὰ ! Εἶσαι τόσο μικρὴ ἀκόμη.

— Μικρὴ ἐγώ; Ἰσα-ἴσα, εἶμαι καὶ πολὺ μεγάλη. Δεκατριῶν χρονῶν. Λίγο εἶνε;

Ὁ ποιητὴς ἔπιασε τὴν Μπεττίνα ἀπὸ τὰ δυὸ της χεῖρια καὶ ἀπήντησε :

— Καὶ βέβαια λίγο. Θάταν ὠραῖο νὰ ἦσουν τώρα εἴκοσι χρονῶν.

Τὴν κατέτρωγε μὲ τὰ μάτια ὅταν ἔλεγε αὐτὰ τὰ λόγια, τόσο, ὥστε ἡ Μπεττίνα νὰ ἀπορήσῃ :

— Γιατί μὲ κυττάζεις ἔτσι;

— Γιὰ νὰ κλέψω λίγη χαρὰ ἀπὸ τὴν χαρὰ σου, ἀπεκρίθηκε ὁ ποιητὴς.

ΑΥΡΙΟΝ : Ἡ συνέχεια.

Ελληνικὴ Μίλλιν

21/9/36

ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΕΛΣ. ΜΩΣΣ 170Ν

— Σου την χαρίζω όλη ! Είπε ή Μπεττίνα. "Άλλως τε σύ δεν μου την προσέφερες ;
— "Όχι, διεμαρτυρήθη ό ποιητής. "Άν δεν είχες τό ταλέντο πού έχεις, άν δεν είχες δημιουργήσει μόνη σου ό,τι έδημιούργησες έως τώρα, τί θά μπορούσα νά κάμω έγώ ;

— "Άλήθεια, είπεν ή Μπεττίνα, φεύγοντας από εκείνο τό θέμα. Πότε θά πάω στό "Ωδειό ;

— "Άγριο.
— "Θά μέ πιάς ;
— Βέβαια. Θάρθης μαζί μου.

Πραγματικά, τό πρωί τής άλλης ήμέρας, ό Βιζυηνός έπήγε μαζί με την Μπεττίνα στό "Ωδειόν και την παρουσίασε στόν διευθυντή. Χωρίς πολλές διατυπώσεις, ό Νάζος έκαμε την έγγραφή της και έπειτα τής έσφίξε τό χεράκι λέγοντας :

— Σου εύχομαι, μικρούλα, μου, νά γίνης μία μεγάλη καλλιτέχνης.

Η Μπεττίνα έκαμε μία βαθειά πόνκλιση και άπηντησε μόνον μ' ένα «εύχαριστώ». Η συγκίνησίς της δεν τής άφινε την δύναμη νά προσθέση ούτε μία λέξι. Ο Βιζυηνός, παρακολουθούσε δίχως νά λήψι λέξι. Μήπως αυτός ήταν λιγότερο συγκινημένος ; Τό όνειρό του ήταν νά βοηθήση την Μπεττίνα και τό κατώρθωνε.

Έπέρασαν στην αίθουσα των παραδόσεων. Ο Νάζος ήθελε τώρα νά την εξετάση ό ίδιος γιά νά πάρη μία ιδέα των γνώσεων και του ταλέντου τής νεάς του μαθητριάς. Μ' όλη την συγκίνησι πού είχε, ποτέ ή Μπεττίνα δεν είχε παίξει καλλιτερα, όσο εκείνη την ήμέρα. Ο Νάζος, έπεφτε από την μία έκπληξι στην άλλη. Δεν ήταν ή τέχνη μόνον τής έκτελέσεως των κομματιών πού ό ίδιος εδιόλεγε και έδινε στην Μπεττίνα. Ήταν ή ψυχή πού τό μικρό εκείνο κοριτσάκι έδινε στις έκτελέσεις της. Σε μία στιγμή παραφοράς και ένθουσιασμού ό Νάζος την έπήρε στην άγκαλιά του και την φιλούσε, λέγοντας :

— Φθάνει. Θά γίνης πραγματικά μεγάλη.

Έδωσε έπειτα τό χέρι του στόν Βιζυηνό.

— Σ' εύχαριστώ, του είπε. Μαύ προσέφερες ύπηρεσία με την αποκάλυψι αυτού του ταλέντου. Θά γίνη μεγάλη, πολύ μεγάλη.

Η καρδιά του Βιζυηνού χτυπούσε τόσο, ώστε ώρισμένες στιγμές εφοβόταν πού ήκούοντο οι κτύποι της. Μιά τραγική πάλη άπέραντης χαράς και άπέραντης θλίψεως, γινόταν μέσα του. Χαράς δικαιολογημένης γιά τό τόσο μεγάλο προλεγοόταν τό μέλλον τής Μπεττίνας του. Θλίψεως, γιά τό όσο θά προωρούσε, τόσο θά άπομακρυνόταν άπό αυτόν.

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΥ ΘΑ ΚΟΝ ΜΕΛ ΠΕΜΠΤΗΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΤΗΝ ΜΕΧΡΟΥΣ ΠΟΥ ΔΙΕΞΕ ΠΑΡΑΣΚΗΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

Στά λίγα εκείνα δευτερόλεπτα πού σαν άστραπές πενούσαν από την σκέψι του ποιητού οι δυό αυτές εικόνες, ό Νάζος έλεγε στην Μπεττίνα :

— "Θά σε γράψω στην τρίτη τάξι. Σε τέσσερα χρόνια θά είσαι καθηγήτρια. Η δεύτερη πού θά δώση τό "Ωδειόν μας άφ' ότου ύπάρχει !...

Και ό Νάζος έπροχώρησε γιά νά περάση στό γραφείο του, ένώ ή Μπεττίνα σαστισμένη πιά άπό τό τελευταίο εκείνο χτυπήμα τής χαράς, έπεφτε στην άγκαλιά του ποιητού της. "Όπως άκούμπησε στό στήθος του, μετεδόθησαν στό σώμα του οι χτύποι τής καρδιάς της. Τόσο δυνατά χτυπούσε... "Όσο και του ποιητού. "Ίσως πío πολύ. "Ίσως ίδια. Δυό καρδιές πού χτυπούσαν μαζί, ή μία κοντά στην άλλη, αλλά πόσο διάφορα ή μία άπό την άλλη !...

"Όλη την ήμέρα ή ίδια πάλη μέσα στό στήθος του. Η πάλη τής χαράς και τής λύπης. Και τό θράσος ή λύπη τόν είχε κερδίσει ! "Απέφυγε τους φίλους του έντελώς και εντός έκλείστηκε στό δωμάτιό του. Οι στίχοι του, τό ίδιο εκείνο έρωτικό, έβγαλαν την εικόνα του ψυχικού του δράματος :

Στά στήθη ή θλίψι σιγαλά καλνά και προσδεύει
"Άκειλι δείχνει πώς γελά -
Κανείς δεν υποπτεύει
τον χαλασμό πού κάνει !

Ουράνιον κήπο στην καρδιά
ό Πλάστης μ' είχε θέσει
κι' εφύτρεψε μία λουλούδια
στό κήπου του την μέση,
καθώς του καλοφάνη.

Τής έδωκ' άντλιάσι κρυφή
κρυφή όρσοιά και χόρι
κι' άπ' άλυκ' άνθη στην κορφή,
στό κάθε της βλαστάρι
θαυματουργά λουλούδια.

Τα βάλλουν νείοι και σωφρονούν,
κοπέλλες κι' ώμορφαιούνην
τά βάλλουν όσοι τους γεννούν
και στην ζωήν εμβαίνουν,
σαν νάταν κόπελούδια.

Τα βάλλουν τά μικρά παιδιά
στό τρυφερό σπασάκι
και τούς πτερώννεν' ή καρδιά
όσο νάταν πουλάκι
π' άνάβρεφαν με γνήσι.

Γι' αυτό μ' άγάπη φθονερή
τό δένδρο μου είχα κρύψει,
μη θνήσκει και τό θρήνη
μαμούδι και του ριπή
κάν' άνθος πρίν μεσώση.

Τό είχα κρύψει άπ' όλουνούς
άπ' ένα μόνον άκι.
— Δεν μου τό έβαζεν ό νούς
πώς με τες χάρες πιάσει,
έναντιό μου τόν είχα !

Μ' ένα μαχαίρι δυνατά
μού κρύπτεσε τό στήθη !
Η θλίψι τάθρεν άνοιχτά,
κι' έμθάκη κι' έδρωκήθη
στού δένδρου μου την φύκα

Εάν τό ακουλήκι πολεμιά,
σαν τό σαράκι αλήθει.
Κάμνει τά φύλλα του κλωμά
τό δένδρο πού θαρέθη,
και τούς άνθους του κάνει !...

Στά στήθη ή θλίψι σιγαλά
καλνά και προσδεύει
"Άκειλι δείχνει πώς γελά -
Κανείς δεν υποπτεύει
τον χαλασμό πού κάνει έ

«Σιγηλή θλίψη» ώνόμασε τους
στίχους του αυτούς ό ποιητής. Κι'
ήταν πραγματικά σιγηλή, ή θλίψις
του...

ΑΥΡΙΟΝ: Ή συνέχεια.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ

— Σου τήν χαρίζω όλη ! Είπε ή Μπετινά. Άλλως τε σού δέν μου τήν προσέφερες ;
— Όχι, διεμαρτύρηθη ό ποιητής. Άν δέν είχες τό ταλέντο πού είχες, άν δέν είχες δημιουργήσει μόνη σου ό,τι εδημιούργησες έως τώρα, τί θά μπορούσα νά κάμω έγω ;
— Άλήθεια, είπεν ή Μπετινά, φεύγοντας από εκείνο τό θέμα. Πότε θά πάω στό Ωδειό ;
— Αύριο.
— Θα μέ πιάς ;
— Βέβαια. Θάρθης μαζί μου.
Πραγματικά, τό προί της άλλης ήμέρας, ό Βιζυηνός έπήγε μαζί με τήν Μπετινά στό Ωδειό και τήν παρουσίασε στον διευθυντή. Χωρίς πολλές διατυπώσεις, ό Νάζος έκαμε τήν έγγραφή της και έπειτα τής έσφίξε τό χεράκι λέγοντας :
— Σού εύχομαι, μικρούλα, μου, νά γίνης μία μεγάλη καλλιτέχνης.

Η Μπετινά έκαμε μία εσθειά όποια και έπλητσε μόνον μ' ένα «ευχαριστώ». Η συγκίνησή της δέν τής άβανε τήν δύναμη νά προσθέσθι ούτε μία λέξη. Ο Βιζυηνός, παρακολουθούσε δίγως νά λήψι λέξι, τίποτα σάτος ήταν λιγότερο συγκινημένος ; Τό όνειρό του ήταν νά δοθήσθι τήν Μπετινά και τό κατώρθωνε.
Επέρασαν στην αίθουσα τών ποικίλων καλλιτεχνικών έργων, νά τήν έξέτασθι ό ίδιος για νά βεβαιωθήσθι τήν αξία τών γνώσεων και τών ταλέντων τής νέας του μαθητριάς. Μ' όλη τήν συγκίνησι πού είχε παύσει ή Μπετινά δέν είχε παίξει καλύτερα, όσο εκείνη τήν ήμέρα. Ο Νάζος, έπαιξε από τήν μία έκκλησίαν στην άλλη. Δέν ήταν ή τέχνη μόνον τής εκτελέσεως τών κομματιών πού ό ίδιος εδίαλεγε και έβινε στην Μπετινά. Ήταν ή ψυχή πού τό μικρό εκείνο κοριτσάκι έβινε φρεσύτελεσις της. Σε μία στιγμή παραφοράς και ένθουσιασμού ό Νάζος τήν έπληξε στην άγκαλιά του και τήν φιλούσε, λέγοντας :
— Φθάνει. Θα γίνης πραγματικά μεγάλη.
Εβίωσε έπειτα τό χέρι του στον Βιζυηνό.
— Σ' εύχαριστώ, του είπε. Μου προσέφερες υπηρεσία με τήν απόκαλύψιν τού ταλέντου. Θα γίνη μεγάλη, πολύ μεγάλη.
Η καρδιά του Βιζυηνού χτυπούσε τόσο, ώστε ώρισμένες στιγμές έφοδόνταν πού ήκούοντο οι κτυποί της. Μία τραγική πάλη άπέραντης χαράς και άπέραντης θλίψεως, γίνονταν μέσα του. Χαράς δικαιοδότημένης γιατί τόσο μεγάλο προλεγγόμενον τό μέλλον της Μπετινάς του. Θλίψεως, γιατί όσο θά προχωρούσε, τόσο θά απομακρυνόταν άπό αυτόν.

Η „ΣΚΩΤΛΑΝΔ ΓΥΑΡΔ” ΚΑΤΑ ΤΗΣ „ΓΚΕΠΕΟΥ”

πού θά άρχισθι τό «Έλληνικόν Μέλλον» από μεθαύριον Πέμπτην, είνε ένα ζωντανό μυθιστόρημα, βγαλμένο από τήν μέχρι θανάτου πάλην, πού διεξάγεται εις τά διεθνή παρασκηνία, κατά τού κομμουνισμού. Περιμένετε τό τήν Πέμπτην.

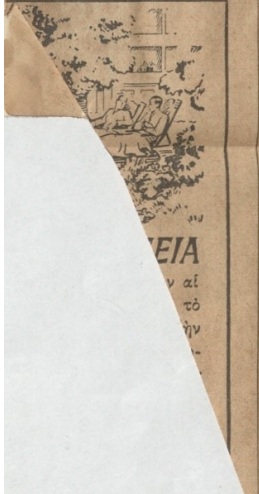
Στά λίγα εκείνα δευτερόλεπτα πού σάν άστράξις περιόσαν άνα τήν σκέψι τού ποιητού οι δυσκατεστειμένες εικόνες, ό Νάζος έλεγε στην Μπετινά :
— Θα σέ γράψω στην τρίτη τάξη. Σε τέσσαρα χρόνια θά γίνθι καθηγήτρια. Η δεύτερη πού θά δώσθι τό βραβίον μας άφ' ηςού υπάρχει !...
Και ό Νάζος έπρωχώρησε για νά περάσθι στο γραφείο του, ενώ ή Μπετινά παρατεταμένη πιά από τό άκουσθι εκείν' χτύπημα της χαράς έπαιξε στην άγκαλιά τού ποιητού τού. Όπως άκούμησε στό νήθος του, μετεβόθησαν στό σώμα τού ό,τι τήν καρδιάς της. Έβράνιζατο χυταίωσε... Όσο και τού ποιητού, έβραζε πιά πολύ. «Ί-ποτα ίδιο» άνα καρδίε πού χτυπούσαν μαζί ή μία κοντά στην άλλη, αλλά τόσο διάφορα ή μία από τήν άλλη !...
Όλη τήν ήμέρα ή ίδια πάλι μέσα στό στήθος του : Ή πάλι της χαράς και τής λύπης. Και τό θράδυ, ή λύπη τόν είχε κερδίσει ! Απέφυγε τούς φίλους του έντελώς και ένταρίς έκλείσθησε στό δωμάτιό του. Οι στίχοι τού, τό ίδιο εκείνο θράδυ, έδωκαν τήν εικόνα τού ψυχικού του δράματος :

Στά στήθ' ή θλίψη αιγυλά χαλνά και προρθεύει
Τ' άκείλι δείκνει πως γελά —
Κανείς δέν ύπαστεύει
τ'ον κλάσμο πού κανεί !
Ουράνιον κήπο στην καρδιά
ό Πλάσθης μ' είκε θέσει
κι' εφύττειε μία λουλουδιά
στού κήπου τού τήν μέση,
καθώς τού καλοφάνη.

Της έδωκ' αντίλαλο κρυφή
κρυφή θρασύ και χείρι
κι' άπ' άλυκ' άνθι στην κορφή,
στο κάθε της θλαστέρι
δωματούργιά λουλουδιά.
Τά θάλλουν νεοί και σφαιρονούν,
καπέλλες κι' ώροροισιόν
τε θάλλουν έσσι τρούς γενουόν
και στην ζωήν εμπόθιόν,
σάν νάναν κοπελούδια.
Τά θάλλουν τό μικρά παιδιά
στό τριφερό στήθος
και τρούς σφαιρώνει ή καρδιά
όσ νάτανε πουλάκι
π' αναδρεψαν με γνάφι.

Τι' σπύτ' μ' άγάπη φθονερή
τό βένισο μου είκα κοψίμ,
μη όνη σκούληκι και τό θρήν
μαρούδι και τού βίηθ
κάν άνθος πρίν μεστήσθι.
Τό είκα κρούει άπ' όλουνοσε
άπ' ένα μόνον όκι
— Δέν μου τό έβαζεν ό ναός
πως με τές χάρες πάκει,
έναντί μου τόν είκα !
Μ' ένα μαχαίρι δυνατά
μου τρύπησε τό στήθ' !
Ή θλίψη τάρθεν άναγέτι,
κ' έμίσθη κι' έδρυκνήθη
στού δένδρου μου τήν φύκ.

Σάν τό σκούληκι πολέμο,
σάν τό σκούρι άλάφι,
έκάνει τά φύλλα του κλωμά
τό δένδρο πού διασέθη,
και τρούς άνθους του χάνει !...
Στά στήθ' ή θλίψη αιγυλά
χαλνά και προρθεύει
Τ' άκείλι δείκνει πως γελά —
Κανείς δέν ύπαστεύει
τ'ον κλάσμο πού κανεί !
«Σ' ιγνή ή θλίψη ονάμασε τούς
στίχους του αύτός ό ποιητής. Κι'
ήταν πραγματικά ειγνή, ή θλίψη
του...»
ΛΥΡΙΟΝ: Ή συνεχίζεται.

ΒΙΣΥΗΝΟΣ

Σταθμός Αθηνών 29-Επρ-1939